

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Nicolai Hieronymi Gvndlingii J. C. Ivs Naturæ ac Gentivm

Gundling, Nicolaus Hieronymus

Halæ Magdebvrgicæ, 1736

Cap. XXX.

urn:nbn:de:gbv:45:1-208

CAP. XXX.

DE PARENTIBVS ET LIBERIS IN STATV LIBERTATIS.

§. I.

ETiam ab imperio liberi generant homines & ad legum tenorem educare eosdem obstringuntur; igitur & iis IMPERIVM competit.

§. II.

Idque non maius, quam *ceteris*, qui sunt & vocantur *parentes*.

§. III.

Nam etsi inveniuntur, qui, extra ciuitatem, patriam potestatem ius vitæ & necis continere docent; puto tamen, eos miscere potestatem, quæ patri competit, qua tali, cum illa, quæ ei propria est, tanquam capiti familiæ, aut Principi, qua in rebelles & minus obsequiosos nonnunquam vitur & uti potest. Non autem sunt confundendæ *personæ* diuersæ, quas vnus gerit homo, ac gerere potest.

§. IV.

Hinc si *Philippus II.* rationis & argumenti sat habuisset, nec alio affectu

ctu impulsus, Carolum filium rebellem iussisset occidi, culpari sane non posset.

Dicatur de arcanis *Philippi* rationibus, quas *Wilhelmus* Arausioensis partim in Apologia sua detexit, partim etiam alii summa libertate detegere sunt conati.

§. V.

Hoc autem imperium acerbum non *naturale* est, sed ex alio facto, quemadmodum *ciuile*, descendit.

§. VI.

Quod si ipse filius in solium euehatur, ambigi non debet, quin parentes in Republica manentes filii imperio ciuili, tam ratione vitæ, quam fortunarum forent subiecti: quod profecto indicio est, ius vitæ ac necis in liberos imperiumque proprie dictum non tam e patria potestate, quam *aliunde* permanere. Et ut vero, imperio ciuili saluo, durat liberorum reuerentia; ita, eodem concurrente, potestas patria est ac manet ab iuræ vitæ ac necis imperioque proprie dicto distincta.

§. VII.

Ex quo iterum consequitur, ut filius in rebus ad imperium pertinentibus non debeat respicere ad matris, aut

aut patris voluntatem. Potest is dextrum patris latus occupare, eiusque ausis, si & ipse Rex sit, contraire, *cetera*: quemadmodum *Philippus Andegauensis*, Hispaniarum Rex, auum reapse antecessit, eique, necessitate postulante, isque huius sese desideriiis potuisset, occasione sic ferente, obiicere.

§. VIII.

Hinc prouerbiū inualuit, viros Principes *Melchisedeco* videri similes, utpote qui nec patrem habeant, nec matrem, nec fratres.

§. IX.

Addo amplius, non videri *IVRI* naturali contrarium, si *FILIVS* patrem in carcerem compingat, & tandem occidat, vbi is ius eripere quæsitum ex se nato pertentauerit, aut turbas det, & republicam subuertere conetur. Quid virtus, prudentia ac decens suadeat, iam non disquiritur.

§. X.

Vt aliquis sibi *ADOPTET* filium in statu libertatis, prohibitum censi vix debet. Vt vero adoptet ad successionem in regno, a populi voluntate dependet, nisi regnum in patrimonio sit. Ita Sigismundus Imperator Albertum II.

Cc

Au-

Aufriacum, Hungarorum consensu, adoptavit, hincque socero successit: de quo *Bonfinius* cum aliis *scriptoribus Hungaricis* consulendus. Romanorum Caesarum adoptiones sicuti frequentes; ita, illarum interuentu, per obliquum ad imperium grassabantur *adoptivi*. Directe adoptiones, sine populi consensu, imperium dare non poterant.

§. XI.

De PRINCIPVM ac REGVM TUTELA pauci cogitarunt. Solus *Hertius* peculiarem ea de re dissertationem conscripsit.

§. XII.

Et esse vero eos in tutela experientia docet. Tantum quæritur, quis iure ambiat, quis non? Quod antequam decidatur, observandum est, ad *regiam tutelam* non tantum tuitionem personæ, verum etiam regni referri. Si posterius omitteretur, dubium non est, quin, post mortem Patris, matri potestas educandi filium competat. Et hæc autem perperam *tutela* appellatur, Quod si vero regni administratio educationi addatur, subsisto.

§. XIII.

Nam et si *foemina* non sunt prorsus incapaces, ut præsumunt territorii, populis

pulisque; tamen non statim ab educatione personali argumentum rite ad regni administrationem ducitur: præfertim, si regnum non sit *in patrimonio*.

§. XIV.

In patrimonio enim si foret, quod tantisper ponimus, donec in sequentibus hæc controuersia de regnis patrimonialibus finiatur & componatur, ambigendum non est, quin etiam matri in gubernando populo aliquid potestatis competeret. Populus namque eo casu nullum ius, nullum arbitrium habet. Sin secus, tota res ad populi dispositionem redit, qua maternæ sæpe rectioni locus relinquitur. Sed quæ arbitraria sunt, nullam regulam faciunt.

Differatur de tutela materna in Galliæ regno aliisque, quidue disputatum ea de re sit indicetur.

§. XV.

Si mater non sit, laudatus *Hervius* ad testamentum respicit. At huius rei decisio tum a præiudiciali questione pendet, an testamenta in statu naturali aliquid firmitudinis contineant? tum ab *altera*, qua ratione sub imperium defuncti concesserint subiecti?

Cc 2

§. XVI.

§. XVI.

Ergo de propinquis in *regno patrimoniali* quæstio remanet. His, uti successione iura competere possunt; ita competet tutela, ac regni administratio. Duntaxat disceptatur, utrum omnibus, an *propinquiore*? In propinquiore metus est, ne pupilli morte ac neglectu ad successionem illicitis modis grassetur. Idcirco *Hertius* cum *Grotio* omnes admittit. Quod, fateor, tutius est. Sed quis propinquiorem absterrebit, si administrare solus contendat? Forte pro iniuria is eiusmodi suspicionem accipiet. Et populo vero nihil iuris assignari poterit, quoniam *servit*, ac nullo iure utitur.

§. XVII.

In *non patrimonialibus* optimum erit, si tutelæ ius certis legibus definiatur antea. TESTAMENTARIA partim ob rationes generales, partim speciales non obtinebit, nisi expresse *testamenti factio* antecessori concessa.

§. XVIII.

LEGITIMA vero locum non habet, non tantum, quia periculum a successore imminet, sed, quod populus non est omni iure exclusus. Ergo penes *populum* erit, aut eum, cui populus com-

commiserit. Huius quippe maxime interest, infantis personam conseruari & rite educari, & regnum quoque sine detrimento suo administrari. Ita Ludouici XIII. & XIV. Galliarum Regum testamenta sunt neglecta; proceresque prospexere pupillis.

§. XIX.

In REGNIS & principatibus IMPERFECTIS ac feudalibus ius penes *dominum supremum* erit, nisi aliud dispositum, vt in *Bohemia* & Electorum terris.

§. XX.

In TUTELA EXTRAORDINARIA *farioforum* ac *mente captorum*, idem fere tenendum. Dico fere. Nam si nulla reconualescentiæ spes, tutor erit, cui ius succedendi a populo datum, vel ex antecedenti causa permissum.

§. XXI.

Sed quid vero si Rex captus? Et tum in *patrimoniali* regno libertas non statim redibit ad populum, sed administratio potius penes *propinquiorem* erit. In non patrimonialibus curabit is, quem volunt proceres, aut plures ciuitatem representantes. Coniux, aut Mater per se nihil iuris habent, quanquam scio, *Lu-*

